

Verksamhetsberättelse Skånes Kommuner 2021

Verksamhetsberättelse	2
Förbundsdirektörens förord	2
Skånes Kommuners uppdrag	3
Hälsa, social välfärd och omsorg	4
Vårdsamverkan Skåne	4
Insatser i samband med konsekvenser av pandemin	5
Regional samverkans- och stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (RSS)	5
Missbruk och beroende	6
Psykisk hälsa	7
Digitalisering område hälsa	7
Yrkesresan	8
Barn- och ungaområdet	8
Växa tryggt – föräldraskapsstöd i samverkan	8
Utveckla och etablera familjecentraler	8
Tidiga Samordnade Insatser för barn och unga, TSI-Skåne	9
BBIC och kompetensutveckling	9
Kvalitetsuppföljning samverkansavtal och upphandling	9
Vård- och omsorgscollege Skåne	10
Hjälpmedel och rehabilitering	10
Utbildning	11
Samverkan inom alla skolformer	11
Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, FoU Skola	13
Kompetensförsörjning inom utbildningssektorn	14
Arbetsmarknad	15
Regional planering	18
Miljösamverkan Skåne	18
Klimatsamverkan Skåne	19
Energikontoret Skåne	19
Kommunal ekonomi	20
Upphandling	21

Verksamhetsberättelse

Förbundsdirektörens förord

När vi nu lämnar 2021 bakom oss lägger vi ytterligare ett år till handlingarna som till stor del har präglats av coronaviruset. Situationen kring pandemin har precis som för många andra organisationer även varit en utmaning för Skånes Kommuner. Framför allt har det varit en försvårande faktor i att omsätta det omtag som beslutades av medlemmarna i oktober 2020. Förbundets verksamhet bygger på samverkan, relationsbyggande och tillitsskapande vilket varit en utmaning att utföra digitalt.

Men att navigera i oförutsägbarheten som rått under pandemin har också stärkt oss som organisation. Vi har blivit stärkta i vår förmåga att arbeta tillsammans och tagit kliv i användningen av digitala tjänster, både i mötet med våra medlemmar och internt i organisationen.

Vi har påbörjat anpassning av verksamheten utifrån förbundets nya uppdrag och det besparingskrav som följde med förbundets omtag. Strategiska nätverk har startats upp under året och arbetet med att etablera nätverken som motorn i förbundets styrmodell har påbörjats. Nätverkens medlemmar har tillsammans med ansvariga processledare på kansliet arbetat för att behålla fokus på helheten och det som skapar värde för 33.

Vi har inlett resan för att skapa ett system, där det möjliggörs att driva frågor som innebär en vinst för Skåne som helhet. Det är utmaning för var och en när helhet skapas genom att det ibland är på bekostnad av något i en del, en vinst i någon annan - men ett totalt sett bättre erbjudande från organisationen och för Skåne.

Jag vill tacka såväl politiker och tjänstepersoner hos våra medlemskommuner såväl som medarbetarna på kansliet för ett gott arbete under året. Nu har vi en strategisk inriktning att arbeta utifrån – nu behöver vi fortsatt arbeta *tillsammans* för att förverkliga omtaget av vårt förbund och framförallt arbeta för ett sammanhållet och starkt Skåne.

Nina Mårtensson, förbundsdirektör

Skånes Kommuners uppdrag

En samlad röst i relation till region och stat

Skånes Kommuner ska hålla samman kommunerna i Skåne och vara en samlad röst i relation till region och stat, samt att tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne arbeta för ett sammanhållet Skåne.

Skapa värde för 33

Skånes Kommuner ska ha fokus på arbete där det skapar värde att vara 33 kommuner. Exempel på detta är förhandlingar av avtal, frågor där kommungränser kan utgöra ett hinder för medborgarna eller när det finns stordriftsfördelar (till exempel vid upphandlingar). Initiativen ska vara sanktionerade av kommunledningarna.

Främja samverkan

Skånes Kommuner ska främja samverkan mellan de skånska kommunerna genom strategiska nätverk som har tydliga uppdrag från kommunledningarna. Nätverken kan vara av mer permanent karaktär men även tillfälliga för att lösa en specifik uppgift.

Prioriterade resultat och planerade aktiviteter utifrån verksamhetsplanen är markerade med

Hälsa, social välfärd och omsorg

- ✿ Skånes Kommuner har säkrat kommunernas röst gentemot Region Skåne och skapat en tydligare ansvarsfördelning.
- ✿ Inom ramen för Vårdsamverkan Skåne har det utvecklats nya arbetssätt som förbättrat kvaliteten för den enskilde genom mer personcentrerad vård och en mer effektiv resursanvändning.

Vad har gjorts under året?

Under 2021 har stort fokus legat på att förbättra rutinerna inom den kommunala hälso- och sjukvården i samverkan med Region Skåne. Områdena barn och unga samt psykisk hälsa har fortsatt utvecklats. Det har också skett en uppföljning kring upphandlad vård, boende och handledning samt hjälpmedelsupphandling och samordning av hjälpmedel.

Det finns en stor utmaning i att tillsammans utveckla samordnade insatser som bättre möter behovet hos personer där det finns ett delat hälso- och sjukvårdsansvar. Även framtagande av vägledning och handlingsplaner kopplat till den pågående pandemin har varit i fokus. Under året har arbetet med att ta fram en gemensam handlingsplan avseende god och nära vård och en tillhörande aktivitetsplan påbörjats. Detta beräknas vara klart under våren 2022. Det strategiska nätverket har under hösten diskuterat både verksamhetsplan för 2022, arbetsformer och struktur för nätverket.

Vårdsamverkan Skåne

- ✿ Fortsätta utveckla samverkan för att möjliggöra effektivisering av de områden där vi har ett gemensamt uppdrag mellan de skånska kommunerna och Region Skåne. Genom samverkan utvecklas nya arbetssätt som förbättrar kvaliteten för den enskilde genom mer personcentrerad vård och en mer effektiv resursanvändning.

Det sker ett nära och kontinuerligt samarbete med Region Skåne kring våra gemensamma åtaganden med utgångspunkt från avtalet om ansvarsfördelning och utveckling gällande hälso- och sjukvården i Skåne. Vårdsamverkansfrågor är ett av de viktigaste uppdragen. Det finns ett gemensamt politiskt centralt samverkansorgan med representation från både kommuner och Region Skåne samt en central tjänstemannaberedning som också är sammansatt av kommun- och regionrepresentanter. I uppdraget ingår framtagande av gemensamma överenskommelser och en gemensam utveckling av hälso- och sjukvården där de skånska kommunerna och Region Skåne har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar. Upparbetade strukturer inom Vårdsamverkan Skåne har visat sig vara en framgångsfaktor för samverkan mellan kommunerna och Region Skåne.

En viktig fråga under året har varit en God och nära vård. Det har tillförts riktade statsbidrag till kommunerna genom Skånes Kommuner som regional stödstruktur. Regionerna har tillsammans med kommunerna gjort en handlingsplan och en gemensam målbild inom ramen för den statliga överenskommelsen. Under sommaren var den ute för synpunkter i alla delregionala samverkansstrukturer och förankrats i det politiska centrala samverkansorganet som ställt sig bakom den. Just nu håller det på att tas fram en aktivitetsplan för de kommande åren med ett stort engagemang från kommuner och regionen. Det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet lyfts in tydligt i planen. Under året har också samverkan skett inom ramen för Region Skånes arbete med "Framtidens hälsosystem" inom de områden där kommuner och regionen har ett delat ansvar.

Inrättande av processledare

Region Skåne har tagit fram ett förslag om tre processledare som ska stödja de delregionala strukturerna i implementering av handlingsplanen och aktivitetsplanen. Det strategiska nätverket har beslutat att inrätta tre processledare med samma uppdrag för kommunerna med placering på Skånes Kommuner och finansierade av statsbidrag. Rekrytering planeras att påbörjas 2022.

Insatser i samband med konsekvenser av pandemin

Stort fokus har under året varit att stödja processer där verksamheter samarbetat med allt från provtagningar, vägledning och vaccinationsrutiner till skyddsutrustning och information. Det strategiska nätverket har utgjort en informationsyta för att sprida erfarenhet av samverkan lokalt och för att diskutera de inspel som kommer från SKR. Nätverket har också utgjort "remissinstans" för de partsgemensamma vägledningarna som tagits fram på regional nivå.

System för kunskapsstyrning

Skånes Kommuner som RSS ingår i det nationella systemet för kunskapsstyrning. På sjukvårdsregional och lokal nivå pågår ett flertal arbeten där representanter från Skånes Kommuner och representanter för de skånska kommunerna ingår.

Regional samverkans- och stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (RSS)

- ✿ Utgöra en regional samverkans- och stödstruktur (RSS) och verka på länsnivå i nära samarbete med SKR och relevanta myndigheter.
- ✿ Stödja kommunerna i kunskapsutveckling och kunskapsstyrning.
- ✿ Representera de skånska kommunerna i nationella RSS-nätverket för kunskapsutveckling till kommunerna.

Skånes Kommuner har ett nationellt uppdrag att utgöra en regional samverkans- och stödstruktur (RSS). Det innebär att verka på länsnivå i förhållande till den nationella nivån i nära samarbete med SKR, Socialstyrelsen och andra myndigheter. I den rollen kanaliseras avdelningen bland annat gemensamma statsbidrag och stödjer kommunerna i kunskapsutveckling och kunskapsstyrning. Den nationella kunskapsstyrningen bygger på att det finns en regional stödstruktur i varje län. Skånes Kommuner har den rollen i Skåne och har under året samordnat och fördelat gemensamma statsbidrag som tilldelats kommunerna via RSS. Nationella överenskommelser kopplat till riktade statsbidrag har gjorts inom följande områden:

- Kvinnofridssatsning
- Överenskommelse psykisk hälsa och suicidprevention
- Överenskommelsen God och Nära Vård
- Överenskommelsen tidiga och samordnade insatser för barn och unga

Skånes Kommuner har ansvaret för del- och slutredovisningar av aktiviteter och medel som förbrukats. Dessa har sammanställts och rapporterats in till SKR, Socialstyrelsen och Kammarkollegiet.

Missbruk och beroende

- ✿ Samordna och tydliggöra de skånska kommunernas och Region Skånes ansvarsfördelning i sina uppdrag som huvudmän inom missbruk och beroende för att uppnå jämlik, effektiv vård och behandling av god kvalitet.
- ✿ Vara en länk mellan lokal och nationell nivå för att bevaka området missbruk och beroende samt sprida information till de skånska kommunerna.

En nationell omvärldsbevakning har genomförts under året. Utbildning och metod- och utvecklingsstöd i ASI, Addiction Severity Index, har erbjudits samtliga skånska kommuner. Under året har fokus varit på systematisk uppföljning utifrån ASI och flertalet utbildningstillfällen har erbjudits. Utbildning om barnrättsperspektivet i vuxenärenden har även erbjudits samtliga kommuner. Samverkan med Region Skåne och Länsstyrelsen har fortsatt. Det har även gjorts ett omfattande arbete för att ta fram en process kring avgiftning för barn och förslag är under vidare beredning. Arbetet med att ta fram en regional handlingsplan för arbetet med narkotika i Skåne har fortsatt i samverkan med Länsstyrelsen i Skåne, Polisen, Kriminalvården och Region Skåne. Skånes Kommuner finns representerade i arbetsgrupperna samverkan kring unga vuxna och tidig upptäckt.

Psykisk hälsa

- ✿ Utgöra den samordnande parten för de skånska kommunerna avseende fördelning av statsbidrag för de gemensamma utvecklingsområden och insatser som görs mellan kommuner och region för ökad psykisk hälsa.
- ✿ En ny ramöverenskommelse mellan Region Skåne och de skånska kommunerna är framtagen och beslutad av samtliga huvudmän.

Den nya ramöverenskommelsen omfattar fyra målgrupper:

- Barn upp till 18 år som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning.
- Barn upp till 18 år och unga till och med 20 år som vårdas utanför det egna hemmet.
- Personer i alla åldrar med psykisk funktionsnedsättning.
- Personer i alla åldrar som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Skånes Kommuner och Region Skåne har i dialog med brukarföreningarna fördelat länsgemensamma medel inom ramen för överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention. Den gemensamma gruppen Regional Samverkansgrupp Psykiatri har sammanträtt regelbundet och hanterat gemensamma utvecklingsfrågor inom området.

Digitalisering område hälsa

- ✿ Utveckla digitalisering inom området hälsa i samverkan med Region Skåne samt systemutveckling och systemförvaltning av de skånska kommunernas gemensamma system.

En fortsatt utveckling av digitalisering inom området hälsa har genomförts under året för att möta behovet av informationsöverföring och det ökade utbudet av digitala lösningar. Det har tagits fram en e-hälsostrategi i samverkan mellan Skånes Kommuner, kommunrepresentanter och Region Skåne. Detta har skett inom ramen för den partsgemensamma gruppen "Digitalisering område hälsa" (SGD), som formellt lyder under den centrala tjänstemannaberedningen inom Vårdsamverkan. Strategin var ute för synpunkter i alla delregionala samverkansstrukturer under sommaren. Strategin har presenterats i den centrala tjänstemannaberedningen och i det politiska centrala samverkansorganet som ställt sig bakom strategin. En handlingsplan utifrån strategin är under framtagande och beräknas kunna förankras hos respektive huvudmän under våren 2022.

Yrkesresan

Yrkesresan är ett koncept för introduktions- och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare. Samtliga 33 kommuner i Skåne har tecknat ett sjuårigt avtal med SKR gällande fem olika kompetensområden i Yrkesresan. Skånes Kommuner har även deltagit i den nationella referensgruppens arbete. Regelbunden information och dialog med kommunerna har förts under året. Första Yrkesresan "Barn och unga" kommer att påbörjas under 2022 och Skånes Kommuner ska ge det regionala stödet för genomförande. Det strategiska nätverket inom hälsa, social välfärd och omsorg utgör styrgrupp för Yrkesresan i Skåne.

Barn- och ungaområdet

- ✿ Utgöra en länk mellan nationell och lokal nivå samt sprida information och kunskap från de nationella aktörerna till de skånska kommunerna med fokus på barn och unga.
- ✿ Representera de skånska kommunerna i regionala sammanhang och samverkansformer med fokus på barn och unga.
- ✿ Stötta de skånska kommunernas verksamhet inom socialtjänst i deras utgångspunkt i barnkonventionen för att bidra till fortsatt hög kvalitet och utveckling.

Växa tryggt – föräldraskapsstöd i samverkan

Under 2021 har de 26 teamen i Växa tryggt förbättrat förutsättningarna för en god hälsa till de cirka 600 barn som ingår i projektet genom att tidigt erbjuda stödjande insatser och tidigt uppmärksamma tecken på ohälsa under de tvärprofessionella hembesöken. Hembesöken har också gett möjlighet till extra tid och stöd till föräldrarna i sitt nya föräldraskap. Teamen har erbjudits två utbildningsdagar med kunskapshöjning kring ämnena "Psykiskt sköra och stressade föräldrar" och "Våld i nära relation". Teamen har även medverkat och föreläst på två nationella konferenser: Barnrättsdagarna och Nordic Social, Health and Care Directors Conference om arbete som pågår inom ramen för Växa tryggt. De har också medverkat i SKR:s nationella nätverk om utökade hembesöksprogram. De sista barnen togs in i projektet oktober 2021 och projektet avslutas i december 2022.

Utveckla och etablera familjecentraler

Etableringen av nya familjecentraler har fortsatt och under året startade tre nya centraler: en i Lund, en i Simrishamn och en i Trelleborg. I dagsläget finns det 39 familjecentraler fördelat i 21 kommuner. Arbetet med ett strategiskt familjecentralssamarbete mellan Region Skåne, Region Jönköping, Region Värmland, Region Örebro samt Göteborgs stad har fortsatt. Under året har det gjorts en kvalitetsuppföljning, en skattning av komponenter som stärker samverkan samt en besöksenkät. I höstens besöksenkät deltog 1218 besökare från Skånes familjecentraler och deras svar visar tydligt vilken uppskattad verksamhet och viktig arena för stöd i föräldraskapet familjecentralerna är.

Tidiga Samordnade Insatser för barn och unga, TSI-Skåne

Arbetet med TSI fortsatte under 2021 med att utveckla och stärka tidiga samordnade insatser för barn och unga inom kommunala och regionala verksamheter i Skåne. Fokus låg på erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan kommuner och regionen kring framgångsfaktorer och hinder för TSI-arbete. Genom gemensamma föreläsningar och workshops har kunskapen ökat. Skånes Kommuner deltog även i Skolverkets och Socialstyrelsens nationella TSI-nätverk.

BBIC och kompetensutveckling

Under 2021 har grundutbildningar inom BBIC erbjudits kommunerna i Skåne. Därutöver har anpassade fördjupningsutbildningar erbjudits medlemskommunerna efter behov och önskemål. Dessa utbildningar har handlat om analys och bedömning i utredningsarbetet med barn, till exempel gällande hur man skriver ett bra uppdrag och genomförandeplan, handläggning och dokumentation och barnets bästa i utredningarna. Det har också varit fördjupningsutbildningar i LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård och unga) samt utbildning i vilka lärdomar Socialtjänsten kan göra utifrån Lex Esmeralda ("Lilla Hjärtat"). Informationsträffar med teman och chefsträffar har också hållits inom ramen för uppdraget under 2021. Dessutom har ett tätt samarbete skett med Region Skåne i utbildningssatsningar för läkare och socialsekreterare utifrån placerade barns hälsa och rätt till hälsoundersökning inför placering i samhällsvård. Arbetet med att ta fram informationsmaterial för barn och unga som ska hälsoundersökas inför placering har också fortsatt. Informationsmaterialet består av ett flertal animerade filmer, en minibok samt broschyrer. Skånes Kommuner har också bidragit med kunskap och erfarenheter till Socialstyrelsen utifrån översyn av BBIC-material och deltagit i olika referensgrupper utifrån uppdrag från regeringen. Under 2021 påbörjades också arbetet med att implementera Yrkesresan nationellt.

Kvalitetsuppföljning samverkansavtal och upphandling

Utifrån samverkansavtal har Skånes Kommuner i uppdrag av totalt 46 kommuner i Skåne, Halland och Kronoberg att genomföra upphandlingar inom områdena Individ- och familjeomsorg, Vård och omsorg samt Handledning. Kvalitetshandläggarna samarbetar tätt med upphandlarna med utformande av förfrågningsunderlag och att därefter följa upp kvaliteten enligt de verksamhets-specifika kraven så att de upphandlade verksamheterna levererar i enlighet med ramavtalen. Kvalitetshandläggarna har under 2021 bidragit till utvecklingen av ett nytt avropsstöd. Målet för 2021 var att genomföra kvalitetsuppföljning genom 60 uppföljningsbesök, enkäter och annan administrativ uppföljning. Under 2021 har samtliga verksamheter som har ramavtal inom vård och omsorg samt handledning följts upp i administrativ form. Under 2021 har 68 avtal följts upp genom uppföljningsmöten.

Vård- och omsorgscollege Skåne

Under 2021 återcertifierades VO-College Skåne. Det innebär uppföljning av arbetet under de fem åren sedan förra certifieringsperioden, granskning av följsamhet till de nationella riktlinjerna och att se hur väl arbetet följer de kvalitetskriterier som VO-College bygger sin verksamhet på. Sedan förra certifieringen har antalet anslutna kommuner ökat från 20 till att år 2021 ha 30 av de skånska kommunerna anslutna. Ytterligare en kommun påbörjar anslutning 2022. Antalet anslutna aktörer har utökats som mest på utbildarsidan och det finns nu utbildningsaktörer på gymnasienivå, vuxenutbildningar, folkhögskolor och YH-utbildningar med stor spridning i Skåne. Totalt är cirka 150 aktörer anslutna. Verksamheten har ett särskilt fokus på att utveckla arbetet med arbetsplatsförlagt lärande (APL). Under 2021 genomfördes en större innovationssprint i samarbete med Helsingborgs Vård- och omsorgsförvaltning för att inventera och starta upp förbättrings- och förändringsarbetet. Under förra året startade också det nya vård- och omsorgsprogrammet, vilket innebär en bred bas med en yrkesutgång och som är grunden för arbetet med skyddad yrkestitel för undersköterskor. Verksamheten har fått resursförstärkning via Regional Utveckling för att ha särskild bevakning och stöd för arbetsgivare och utbildare i den processen. Rekryteringen skedde under senhösten med uppstart i december 2021 för biträdande regional processledare.

Hjälpmedel och rehabilitering

- ✿ Utgöra kommunernas samordning inom hjälpmedel och rehabilitering samt utföra upphandling inom hjälpmedelsområdet för att öka möjligheten till ett effektivt nyttjande av tillgängliga resurser.
- ✿ Kvalitetssäkra ramavtal och kostnadseffektivisera hjälpmedelsupphandlingen.

Målet med verksamheten är att ge de skånska kommunerna fördelar i form av en kostnadseffektiv och kompetent hjälpmedelsförsörjning och rehabilitering. Under året har upphandlingar genomförts inom följande produktområden: positioneringshjälpmedel, gånghjälpmedel och rullstolar. Arbetet har löpt på kontinuerligt med avtalsuppföljningar, samordning av regionala arbetsgrupper, standardiseringsarbete, kompetenssatsningar och nationell bevakning. Övriga fokusområden har varit kopplade till införandet av ny medicinteknisk förordning (MDR 2017/745) samt hjälpmedelsförsörjning under covid-19-pandemin. Under året har två större utbildningsinsatser genomförts med inriktning mot kommunal rehabilitering och hjälpmedelsförsörjning: "Juridisk utbildning vid förskrivning av hjälpmedel" med cirka 250 deltagare och "Juridisk utbildning om dokumentation och sekretess" med cirka 240 deltagare.

Utbildning

- ✿ Det finns ett gymnasieavtal som alla kommuner ställer sig bakom.
- ✿ En fördjupad och vidareutvecklad samverkan i gymnasiefrågor för ökad kapacitet, effektivitet och kvalitet är på plats.
- ✿ Kommunernas röst i relation till lärosätena har stärkts när det gäller kompetensförsörjning och samarbete inom utveckling och praktisk forskning inom det pedagogiska området.

Vad har gjorts under året?

Skånes Kommuner styrelse etablerade en politisk styrgrupp för gymnasiesamverkan under våren 2021. Under 2021 fokuserade styrgruppen på att skapa en gemensam kunskapsbild kring gymnasiesamverkan i Skåne samt dess möjligheter och utmaningar för att kunna gå vidare mot en fördjupad och vidareutvecklad samverkan med avtal som alla kommuner ställer sig bakom. Det har pågått aktiviteter för att stärka forskningslitteraciteten i kommunerna samt öka kvantitet och kvalitet av verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och därmed öka kompetensförsörjning.

- ✿ Skapa förutsättningar för framtidens utbildningssektor genom samverkan, erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande med fokus på arbetsformer där högkvalitativ kompetensförsörjning och en utbildning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet sker.

Under 2021 har det strategiska nätverket för utbildning träffats fem gånger, varav en av dem som internat. Det har varit ett stort engagemang i nätverkets arbete och hög närvaro. Nätverkets möten har varit digitala (förutom internatet) och de flesta kommunerna har varit representerade på träffarna. FC-Rådet (beredningsgrupp bestående av 8 förvaltningschefer), och nätverket i sin helhet, har fokuserat på att ta fram rutiner och strukturer för det strategiska nätverket. Det finns nu tydliga rutiner för hur en agenda till träffar tas fram, hur frågor bereds och hur beslut ska fattas. FC-Rådet bereder frågorna till träffarna och säkerställer att enbart strategiska frågor som är aktuella för de 33 kommunerna kommer upp på agendan. Denna struktur har varit nödvändig för att främja samverkan inom utbildningsområdet.

Samverkan inom alla skolformer

- ✿ Arbeta vidare med gymnasieavtalet tillsammans med kommunerna för att samtliga parter ska ställa sig bakom det.

Skånes Kommuner fortsatte sitt arbete inom ramen för befintligt avtal för gymnasiesamverkan i Skåne. Med stöd av Skånes Kommuner gjorde närmre 21 600 ungdomar en ansökan via antagningssystemet till gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller

ett tekniskt fjärde år. Varje månad skapade Skånes Kommuner betalningsunderlag för kommunerna för betalning till de externa skolorna/huvudmännen där deras elever går i skolan. Under 2021 skapades ett betalningsunderlag motsvarande totalt 3,64 miljarder kronor för kommunerna inom samverkansområdet.

Det har också etablerats två arbetsgrupper för att skapa nytta för kommuner inom ramen för gymnasiesamverkan.

- Arbetsgrupp för säkerställande av likvärdig valkompetens inför gymnasievalet. Gruppen beräknas vara klar med sitt arbete under våren 2022.
- Arbetsgrupp för funktion i IKE-systemet som kan underlätta kommunernas hantering av Skånekortet. Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag som kommer leda till att dubbeldebiteringar från Skånetrafiken till kommunerna kan undvikas. Lösningen kommer att utvecklas och implementeras under våren 2022.
- ✿ Verka för en fördjupad och vidareutvecklad samverkan i gymnasiefrågor för ökad kapacitet, effektivitet och kvalitet.

Skånes Kommuners styrelse etablerade en politisk styrgrupp för gymnasiesamverkan under våren 2021. Under 2021 fokuserade styrgruppen på att skapa en gemensam kunskapsbild kring gymnasiesamverkan i Skåne samt dess möjligheter och utmaningar. Efter sju genomförda möten har styrgruppen kommit fram till att vidare arbete behöver ha fokus på utbud och dimensionering av gymnasieutbildning på regional och delregional nivå där även koordinering av nybyggnationer ingår; förutsättningarna för en gemensam prislista samt även förutsättningar för att undanta vissa program från "fritt sök" behöver undersökas. Inom ramen för det strategiska nätverket har det tagits fram flera olika underlag för att möjliggöra en ökad förståelse för hur gymnasiesamverkan behöver vidareutvecklas. De flesta underlag har presenterats (eller kommer att presenteras under 2022) till den politiska styrgruppen för gymnasiesamverkan.

Underlag och rapporter som har tagits fram:

- Prissättning av gymnasieutbildning i kommunala verksamheter (fokus på kritiska faktorer bakom skillnader i priser för gymnasieutbildning mellan olika huvudmän). Rapport från PWC där uppdraget har formulerats med hjälp av det strategiska nätverket. Rapporten har presenterats till den politiska styrgruppen.
- Delregionala rapporter (en för varje hörn och en för västra Blekinge). Fokus på utbud, efterfrågan, kapacitet och elevströmmar mellan kommuner). Rapporten är framtagen av Skånes Kommuners kansli och har diskuterats med det strategiska nätverket och på delregionala träffar. Den kommer att presenteras för den politiska styrgruppen under 2022.

- Kartläggning av inplanerade nya gymnasieplatser fram till 2026, både nybyggnationer och utökning inom nuvarande lokaler. Detta har presenterats för den politiska styrgruppen.
- ✿ Ta fram ett nytt avtal för grundskola och förskola samt separata avtal för särskola och introduktionsprogram.

Nytt avtal för grundskola och förskola togs fram under 2021 och kommer att träda i kraft 2022. Syftet med avtalet är att reglera villkoren för IKE samt rätten att fullfölja utbildning vid vårdnadshavarnas önskemål om placering av barn och elever i pedagogisk omsorg, förskola, förskoleklass, fritidshem, öppen fritidshemsverksamhet, pedagogisk omsorg för grundskolebarn och grundskola i en annan kommun än hemkommunen. Genom att tydligt definiera regler och fastställa villkor för samverkan bidrar samverkansavtalet till mer effektiv hantering och minskad administration vid placering av barn och elever i en annan kommun än hemkommun.

Samverkansavtal för särskola har diskuterats, men det strategiska nätverket för utbildning beslutade att detta främst är en delregional fråga som bör diskuteras i hörnkonstellationer. Samverkansavtal för introduktionsprogram har inte diskuterats än och kommer att tas upp på agendan 2022.

Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, FoU Skola

- ✿ Utveckla den regionala samverkan för att stärka kommunernas arbete med utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- ✿ Stärka kommunernas röst i relation till lärosätena när det gäller samarbete inom utveckling och praktiska forskning inom det pedagogiska området.

Sedan 2011 arbetar Skånes Kommuner med att öka forskningslitteracitet i kommuner och därmed stärka deras röster i relation till lärosäten. Arbetet utförs inom ramen för paraplybegreppet FoU Skola. Alla FoU Skolas aktiviteter förankras inom ramen för det strategiska nätverket för utbildning.

Under 2021 har FoU Skola genomfört seminarier, kompetenshöjande insatser för rektorer inom grundskola, gymnasiet, särskola och vuxenutbildning samt Lärarnas skolutvecklingskonferens - en regional arena för att skapa beprövad erfarenhet. Dessa aktiviteter har samlat fler än 1200 skolverksamma (politiker, förvaltningschefer, rektorer och lärare) från 30 skånska kommuner, fristående huvudmän och kommuner från övriga Sverige. Skånes Kommuner deltog tillsammans med SKR och andra aktörer i rundabordsamtal om framtida utveckling av ULF (Utveckling, lärande, forskning) - en nationell satsning som genomförs på uppdrag av regeringen med målet att ta fram en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skolhuvudmän.

Kompetensförsörjning inom utbildningssektorn

- ✿ Arbeta för ökad kvalitet och antal platser för Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) kring det praktiska arbetet för professionerna.
- ✿ I samverkan med övriga aktörer arbeta för flera olika vägar till läraryrket.
- ✿ Verka för att lärarutbildningens innehåll och utformning är i linje med kommuners behov samt håller hög kvalitet.

Skånes Kommuner är sammankallande för ett Regionalt samverkansråd för skollagsstyrda verksamheter, vars syfte är att främja samverkan mellan skolhuvudmän och lärosäten i Skåne. Det strategiska nätverket har via det Regionala samverkansrådet utsett en gemensam arbetsgrupp med representanter från kommuner, fristående huvudmän och lärosäten för att ta fram ett nytt ramavtal för VFU inklusive bilagor där både skolhuvudmäns och lärosätenas ansvar tydliggörs och uppföljning av VFU formaliseras. Gruppen förväntas vara klar med sitt uppdrag under våren 2022.

Som resultat av det arbete som pågått under 2021 kan även nämnas utvecklingen av digitala verktyg för VFU. Från och med 2021 bjuds kommuner in till referensgruppen för verktyget. Därmed utvecklas verktyget både utifrån kommunernas och lärosätenas behov. Detta är en löpande aktivitet som kommer att fortsätta framöver.

Det Regionala samverkansrådet arbetar löpande med att ta fram flera olika vägar till läraryrket såsom arbetsplatsintegrerad utbildning (som möjliggör för studenter att utbilda sig till lärare och arbeta som lärare samtidigt, vilket är attraktivt för de som vill byta yrke) samt flexibla varianter för förskolläraryrket (som underlättar för de som redan arbetar på förskola att utbilda sig). Det Regionala samverkansrådet har en löpande dialog om både innehållet i nuvarande lärarutbildning och om kompetensutveckling för redan utbildade lärare. Under 2021 lanserades två kurser för kompetensutveckling som togs fram av lärosäten efter inspel från kommunerna.

Arbetsmarknad

- ✿ Tydlighet kring rollfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna som utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser.
- ✿ Utökad samverkan med Region Skåne och de skånska lärosätena för att öka kompetensförsörjningen till de kommunala verksamheterna samt arbetsmarknaden i övrigt.
- ✿ Det finns en utökad samverkan inom vuxenutbildningsområdet, inklusive yrkes-sfi, mellan kommunerna respektive de fyra hörnen med fokus på marknadsföring, utbud, antagning och kvalitet.

Vad har gjorts under året?

Under 2021 var det viktigaste att påbörja arbetet med det strategiska nätverket för arbetsmarknad och därmed hitta strukturer för att arbeta med prioriterade resultat

Skånes Kommuner skapade arenor för diskussion mellan Arbetsförmedlingen och representanter från de skånska kommunerna. Det gjordes genom att sammankalla och koordinera kommunernas representanter inför Region Skånes träffar om kompetensförsörjning. Det arrangerades också möten mellan olika aktörer för att öka samverkan inom vuxenutbildning.

Utveckla samverkan inom arbetsmarknadsområdet

- ✿ Skapa arenor för samverkan och dialog mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att tydliggöra rollfördelningen mellan kommunerna som utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser och Arbetsförmedlingen.

Under 2021 har Skånes Kommuner kallat till återkommande träffar mellan regionchef syd för Arbetsförmedlingen och de skånska kommunerna (en representant per hörn samt Malmö stad). Dialogerna resulterade bland annat i att kontaktpersoner på Arbetsförmedlingen för delregionala dialoger utsågs. Som underlag inför dessa träffar tog Skånes Kommuner, i samverkan med Familjen Helsingborg och i dialog med hörnrepresentanter, fram en kartläggning om hur samverkan mellan Arbetsförmedlingen och de skånska kommunerna ser ut och har utvecklats över tid. Kartläggningen visade på såväl bristande samverkan som bristande likvärdighet.

- ✿ Verka för en ökad samverkan mellan kommunerna, Region Skåne och de skånska lärosätena för att kompetensförsörjningen till de kommunala verksamheterna samt arbetsmarknaden i stort ska öka.

Omtaget av Skånes Kommuner som förbund och etablering av det strategiska nätverket har bidragit till ett ökat intresse hos Region Skåne att vidareutveckla samarbetet med Skånes Kommuner via systematisk samverkan med de skånska kommunerna. Flera möten är inplanerade under 2022 för att tydliggöra hur samverkan kan vidareutvecklas. Region Skånes representanter ingår i flera grupper såsom samrådet för vuxenutbildning och styrgrupp för yrkes-sfi. I grupperna diskuteras kompetensförsörjningsfrågor och Skånes Kommuner sammankallar dessa grupper. Utökad samverkan med lärosäten diskuterades inte under 2021. Strategiskt nätverk för arbetsmarknadsfrågor bör ta ställning under 2022 om och i vilka former detta arbete behöver utvecklas.

- ✿ Tillsammans med Region Skåne och skånska lärosäten ta fram analysunderlag för arbetsmarknadsstrukturer på regional och delregional nivå.

Utifrån underlag från Region Skåne, tog Skånes Kommuner fram ett underlag med en sammanställning av bristyrken på delregional nivå. Underlaget tillgängliggjordes för kommunrepresentanter.

- ✿ Arbeta för att stärka kommunernas röst och behov på gemensamma arenor med Region Skåne, lärosäten och Arbetsförmedlingen som till exempel Kompetenssamverkan Skåne (KoSS).

KoSS är Region Skånes samverkanskonstellation för kompetensförsörjningsarbete. I konstellationen ingår, förutom Region Skåne, hörnföreträdare för kommunerna, Skånes Kommuner, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen i Skåne län, Högskolan Kristianstad, Malmö universitet samt Lärosäten Syd. Skånes Kommuner har kallat kommunernas hörnföreträdare till förmöten för att driva kommunernas perspektiv i träffarna. Kommunrepresentanter har uttryckt att Region Skånes förståelse för kommunernas uppdrag har ökat under tid.

- ✿ Öka samverkan inom vuxenutbildningsområdet och yrkes-sfi mellan kommunerna respektive de fyra hörnen med fokus på marknadsföring, utbud, antagning och kvalitet.

Skånes Kommuner har tillsammans med representanter från de skånska kommunerna arbetat med att ta fram webbutbildningen "Vad är Komvux?". Utbildningen vänder sig till de som träffar presumtiva elever inom Komvux och som behöver få mer kunskap om Komvux – organisation, finansiering, lagstiftning med mera. Detta behov identifierades i diskussion med kommunrepresentanter. Webbutbildningen kommer att lanseras under våren 2022.

- ✿ Säkerställa att det finns arenor för att diskutera samverkan inom vuxenutbildning på regional och delregional nivå.

Sedan tidigare har Skånes Kommuner olika konstellationer för diskussion om vuxenutbildning där hörnföreträdare från kommuner, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen, Lärosäten Syd och Region Skåne ingår (samråd regionalt yrkesvux och styrgrupp yrkes-sfi i Skåne). Under 2021 har diskussionerna inom dessa grupper kommit att präglas av en ökande samsyn vad gäller utmaningar och möjligheter, inte minst vad avser de skånska kommunerna och Region Skåne. Därmed har en god grund lagts för fortsatt samverkan präglad av ömsesidig förståelse och nytta. Dessa konstellationer kommer att tillsvidare fortsätta sitt arbete i väntan på det strategiska nätverkets ställningstaganden.

Regional planering

- ✿ De skånska kommunernas intressen och behov har tillgodosetts i det regionala planeringsarbetet.
- ✿ Har genomfört ett framgångsrikt påverkansarbete vilket har gett mer investeringsmedel till Skåne.
- ✿ Skånes Kommuner har ökat engagemanget i Greater Copenhagen och skapat nytta av arbetet.

Vad har gjorts under året?

Vid dialoger med kommundirektörerna och samtal i styrelsen under tidig vår 2021 beslutades det att förbundet inte skulle utöka sitt engagemang i regionala planeringsfrågor. Detta med anledning av att det saknades behov av ytterligare en aktör kring dessa frågor. De fyra hörnsambeten utgjorde funktionella samverkansplattformar i dialogen med Region Skåne som ansvarar för frågorna. Det beslutades också under våren 2021 att Skånes Kommuner inte skulle öka engagemanget i samarbetet Greater Copenhagen utan fortsätta ha en intressebevakande funktion.

Till följd av beslutet kring engagemanget i regional planering återbesattes inte tjänsten som samhällsbyggnadsstrateg. Under andra halvåret fullföljdes dock Skånes Kommuner åtaganden i förhållande till processerna kopplade till framtagandet av regionplanen och den regionala transportinfrastrukturplanen (RTI).

Under 2021 sa Skånes Kommuner upp sitt medlemskap i Euroregion Baltic.

Miljösamverkan Skåne

Miljösamverkan Skåne är en samverkan mellan Skånes Kommuner, Länsstyrelsen Skåne, Arbets- och miljömedicin Syd och miljöförvaltningarna/miljöförbunden i Skåne.

- ✿ Driva det gemensamma arbetet med utveckling av effektivare tillsyn kopplat till miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.
- ✿ Driva arbetsgrupper som i form av tematiska projekt eller utbildningar arbetar för samsyn mellan miljö- och hälsoskyddsinspektörer i kommunerna.
- ✿ Samordna inrapportering av nyckeltal för Skånes miljöförvaltningar genom IT-verktyget Miljöbarometern.

Aktiviteten inom Miljösamverkan har under 2021 varit reducerad till följd av pandemin. Kommunernas tillsynspersonal behövde prioritera andra arbetsuppgifter kopplat till bland annat trängseltillsyn. Aktiviteterna i Miljösamverkan Skånes verksamhetsplan har likväl kunnat genomföras som planerat.

Klimatsamverkan Skåne

Skånes Kommuner är tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne part i Klimatsamverkan Skåne som arbetar gemensamt med klimatfrågor i Skåne.

- ✿ Följa och bjuda in relevanta aktörer till dialog och samverkan inom områdena effektiva och fossilfria transporter, klimatanpassning samt forskning, innovation och näringslivsutveckling.
- ✿ Följa upp genomförandet av Skånes klimat- och energistrategi.

Arbetet inom Klimatsamverkan Skåne har fortlöpt under året. Skånes Kommuner samverkan utgörs främst av Energikontoret Skåne och ett aktivt ansvar för två arbetspaket i projektet LIFE Coast Adapt, vars syfte är att finna lösningar på stranderosionsproblematiken i Skåne.

Energikontoret Skåne

Skånes Kommuner är huvudman för Energikontoret Skåne. Det är en skånsk energiaktör som arbetar för energieffektivisering och en ökad andel förnybar energi.

- ✿ Driva ett antal projekt med fokus på energieffektivisering och förnybar energi för kommuner och företag i Skåne.
- ✿ Vara regional utvecklingsledare (RUL) och samordna energi- och klimatrådgivarna i samtliga kommuner i Skåne.
- ✿ Arrangera den årliga konferensen Skånes Energiting.

Under 2021 har det pågått ett arbete med att hitta en ny huvudman för Energikontoret Skåne. Det grundar sig i politiska beslut där Skånes Kommuner inte anses vara en lämplig huvudman eftersom verksamheten med energikontor tydligt riktar sig till företag och föreningar. Parallellt med detta har det varit verksamhet som vanligt under året och flera nya projekt har startats. Samordningen och stödet till kommunernas energi- och klimatrådgivare har bedrivits som vanligt.

Kommunal ekonomi

- ✿ De skånska kommunerna är förberedda på kommande förändringar inom kommunal ekonomi.
- ✿ De ekonomiska delarna av Hälso- och sjukvårdsavtalet är accepterade av såväl kommunerna som Region Skåne.
- ✿ Arbetet och forskningen som bedrivs inom KEFU är relevant för de skånska kommunerna.

Vad har gjorts under året?

Strategiska nätverksmöten med ekonomicheferna i kommunerna har hållits där bland annat betänkandet "En god kommunal hushållning" tagits upp. Ett remissutlåtande har sedan sänts till Regeringskansliet.

Ekonomifunktionen har ett fortsatt samverkande i Region Skånes för kommunerna relevanta projekt, däribland framtidens hälsosystem.

Ett förslag av policy för vinstutdelning för VoB syd arbetades fram och bordlades. Enligt beslut behöver förslaget omarbetas.

En uppdatering av verksamhetsplanering och avtal för KEFU gjordes under året, där ersättningen beslutades till 1 kr / invånare.

- ✿ Samhällsutveckling och välfärdsuppdraget
Analysera hur samhällsutvecklingen på nationell och regionnivå påverkar kommunernas ekonomiska förutsättningar på kort och lång sikt.
- ✿ Följa upp och bevaka de ekonomiska aspekterna av Hälso- och sjukvårdsavtalet.
Arbeta proaktivt och i dialog med Region Skåne kring Hälso- och sjukvårdsavtalets ekonomiska delar.
- ✿ Rådet för Kommunalekonomisk Forskning och Utbildning (KEFU)
Följa upp och föra dialog med KEFU:s styrelse för att säkerställa att arbetet och forskningen som bedrivs inom KEFU är relevant för de skånska kommunerna.

Upphandling

- ✿ Bidra till kostnadseffektivisering och säkerställning av kvalitet för de skånska kommunerna inom upphandlade hem för vård och boende (HVB), öppenvård, Vård och omsorgsboende för äldre (VO), psykiatri, verksamheter inom LSS samt handledning.
- ✿ Avtal inom samtliga hjälpmedelsgrupper ska vara klara under 2021.
- ✿ Förvaltning och uppföljning av pågående avtal ska ha utförts enligt överenskommelse och respektive leverantör ska ha uppfyllt sin del av avtalet utan avvikelser.
- ✿ Om behov finns hos de skånska kommunerna ska nya upphandlingar genomföras.

Vad har gjorts under året?

Upphandlingsenhetens uppdrag är att genom upphandling bidra till kostnadseffektivisering och säkerställning av kvalitet med mål att skapa mervärde för kommunerna i Skåne och dess invånare. Bemanningen inom upphandlingsenheten är formerad för att hantera upphandlingar inom områdena hem för vård och boende (HVB), öppenvård, vård- och omsorgsboende för äldre (VO), psykiatri, verksamheter inom LSS samt handledning. Utöver nämnda områden sker även samordnade upphandlingar inom andra områden samt interna upphandlingar.

- ✿ Upphandlingar inom vård och omsorg, psykiatri, LSS/individ samt familjeomsorg/handledning
Upphandla hem för vård och boende (HVB), öppenvård, Vård och omsorgsboende för äldre (VO), psykiatri, verksamheter inom LSS samt handledning.
- ✿ Upphandling inom hjälpmedel
Arbeta för att alla avtal inom hjälpmedelsupphandlingen ska vara klara under året för samtliga upphandlade hjälpmedelsgrupper.
- ✿ Avtalsförvaltning, avtalsuppföljning och kvalitetsuppföljning
Utföra kontinuerlig avtalsförvaltning, avtalsuppföljning och kvalitetsuppföljningar av pågående ramavtal.
- ✿ Nya upphandlingsområden
Löpande identifiera nya upphandlingsområden.

Större händelser/aktiviteter avseende upphandling under 2021:

- Upphandling av Arbetskooperativ har slutförts, med 46 medverkande kommuner och med 8 ramavtal tecknade.
- Upphandling av HVB Barn/unga pågår och tidpunkt för tilldelning närmar sig.
- Ett antal upphandlingar har utförts/avslutats utifrån framtagna tidsplanering avseende Skånes Kommuner interna upphandlingar.
- Förvaltning och uppföljning av pågående avtal har utförts enligt plan.

- Dialoger med marknaden har ökat i syfte att utveckla Skånes Kommuner's upphandlingsunderlag.
- Påbörjat genomlysning av upphandlingsprocessens olika delar.
- De interna riktlinjerna för inköp och upphandling har uppdaterats.
- Dialog har under året förts med de skånska kommunerna i syfte att identifiera nya upphandlingsområden.

Under 2022 fortsätter arbetet med att genomlysna upphandlingsprocessens olika delar i syfte att utveckla arbetssättet för hållbara upphandlingar och avtalsuppföljning. I arbetet ingår även framtagning av mallar kopplade till upphandlingsprocessens olika delar samt utvärderingsmodeller. Även arbetet med att utveckla dialogen kring upphandlingsplanen för att bättre fånga upp och samordna upphandlingar kommer att fortsätta.